

UCHWAŁA Nr 14 RADY MINISTRÓW

z dnia 5 stycznia 1957 r.

w sprawie umów o roboty budowlano-montażowe.

§ 1. 1. Roboty budowlano-montażowe dla jednostek gospodarki uspołecznionej, organizacji politycznych, zawodowych i społecznych mogą być wykonywane na podstawie uprzednio zawartych umów.

2. Jednostki wymienione w ust. 1 zawierają umowy o roboty budowlano-montażowe z innymi jednostkami gospodarki uspołecznionej według zasad określonych w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Umowy zawarte przed dniem wejścia w życie uchwały powinny być w zakresie robót budowlano-montażowych wykonywanych po dniu 1 stycznia 1957 r. dostosowane do przepisów uchwały w terminie do dnia 31 marca 1957 r.

2. Ministrowie nadzorujący wykonawców robót budowlano-montażowych mogą zezwolić im na rozliczanie w terminie do dnia 30 czerwca 1957 r. wykonanych robót według zasad obowiązujących przed wejściem w życie niniejszej uchwały. W przypadkach wyjątkowych termin ten dla poszczególnych wykonawców może być przesunięty do dnia 31 grudnia 1957 r.

§ 3. 1. Zobowiązuje się Ministra Finansów do wydania w terminie do dnia 28 lutego 1957 r. w porozumieniu z Ministrem Budownictwa przepisów w sprawie trybu rozliczeń za roboty budowlano-montażowe oraz do ustalenia ramowych wzorów faktur, protokołów odbioru robót i kosztorysów wykonawczych.

2. Ministrowie nadzorujący przedsiębiorstwa budowlano-montażowe wydadzą do dnia 28 lutego 1957 r. branżowe wykazy elementów scalonych.

§ 4. Zobowiązuje się Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła do ustalenia w porozumieniu z Ministrem Finansów w terminie do dnia 31 marca 1957 r. zasad zawierania umów o roboty budowlano-montażowe między jednostkami gospodarki uspołecznionej i jednostkami gospodarki nie uspołecznionej.

§ 5. Tracą moc dotychczasowe przepisy dotyczące umów o roboty budowlano-montażowe, a w szczególności:

- 1) uchwała nr 79 Prezydium Rządu z dnia 17 stycznia 1953 r. w sprawie ustalenia zasady generalnego wykonawcy robót budowlanych i montażowych ((Monitor Polski z 1953 r. Nr A-9, poz. 126 i z 1955 r. Nr 87, poz. 1061),

- 2) uchwała nr 731 Prezydium Rządu z dnia 10 września 1952 r. w sprawie dokumentacji projektowo-kosztorysowej jako warunku włączenia inwestycji do rocznych planów inwestycyjnych oraz jako warunku ich realizacji (Monitor Polski Nr A-80, poz. 1257) — w zakresie dotyczącym robót budowlano-montażowych,

- 3) zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 11 stycznia 1952 r. w sprawie zasad i trybu zawierania umów o wykonanie robót budowlano-montażowych objętych planem inwestycyjnym (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-5, poz. 53, Nr A-20, poz. 246, Nr A-89, poz. 1383, z 1953 r. Nr A-42, poz. 507 oraz z 1956 r. Nr 40, poz. 510),

- 4) uchwała nr 17 Prezydium Rządu z dnia 10 stycznia 1952 r. w sprawie zasad rozliczeń za roboty budowlano-montażowe i prace projektowe w zakresie inwestycji i kapitalnych remontów między jednostkami gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-6, poz. 59 i Nr A-106, poz. 1642),

- 5) zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów z dnia 19 lipca 1954 r. w sprawie tymczasowego trybu rozliczeń między jednostkami gospodarki uspołecznionej za roboty budowlano-montażowe (Monitor Polski z 1954 r. Nr 76, poz. 908 i z 1955 r. Nr 97, poz. 1330),

- 6) zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów z dnia 11 października 1955 r. w sprawie rozliczania robót wykonywanych w okresie rozpatrywania zastrzeżeń wykonawców przeciwko wycenieniu kosztorysowej oraz przejścia z rozliczeń na podstawie cen jednostkowych na rozliczenia w oparciu o kosztorys (Monitor Polski Nr 97, poz. 1330),

- 7) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 6 października 1952 r. w sprawie rozliczenia materiałów budowlanych, dostarczonych drobnym wykonawcom inwestycyjnych robót budowlano-montażowych (Monitor Polski Nr A-89, poz. 1384).

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. P. Jaroszewicz

Załącznik do uchwały nr 14 Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 1957 r. (poz. 28).

OGÓLNE ZASADY UMÓW O ROBOTY BUDOWLANO-MONTAŻOWE

1. Przepisy ogólne.

§ 1. Roboty budowlano-montażowe dla jednostek gospodarki uspołecznionej, organizacji politycznych, zawodowych i społecznych mogą być wykonywane na podstawie uprzednio zawartych umów.

§ 2. 1. Umowy o roboty budowlano-montażowe mogą być zawierane w zakresie inwestycji limitowych — po zatwierdzeniu planu inwestycyjnego, a w zakresie inwestycji pozalimitowych — po zatwierdzeniu planu rzeczowo-finansowego.

2. Za zgodą inwestora centralnego umowa o roboty w zakresie inwestycji limitowych może być zawarta przed zatwierdzeniem planu inwestycyjnego, jeżeli rozpoczęcie robót planowane jest na I kwartał następnego roku.

3. Jeżeli dana inwestycja nie będzie włączona do planu, umowa powinna być rozwiązana, a inwestor bezpośredni powinien zwrócić wykonawcy poniesione przez niego nakłady na przygotowanie i urządzenie terenu budowy.

§ 3. 1. Umowa powinna być zawarta z jednym przedsiębiorstwem budowlano-montażowym jako generalnym wyko-

nawcą na całość robót, wynikających z jednego zadania inwestycyjnego i objętych wspólną dokumentacją projektowo-kosztorysową.

2. Jeżeli dokumentacja projektowo-kosztorysowa przewiduje realizację inwestycji etapami wieloletnimi, przedmiotem umowy z generalnym wykonawcą może być wykonanie robót stanowiących część zadania inwestycyjnego realizowaną na danym etapie.

3. Generalny wykonawca może powierzyć wykonanie części robót podwykonawcom zawiadamiając o tym zamawiającego. Zamawiający nie ponosi z tego tytułu żadnych dodatkowych kosztów.

4. Generalny wykonawca jest odpowiedzialny za właściwe i terminowe wykonanie całości robót; za roboty powierzone podwykonawcom generalny wykonawca odpowiada łącznie z podwykonawcami.

5. Z zakresu generalnego wykonawstwa zamawiający wyłącza roboty przewidziane do wykonania systemem gospodarczym, a za zgodą wykonawcy może wyłączyć również roboty inne, w szczególności montaż maszyn i urządzeń przewidziany do wykonania przez dostawcę albo specjalistyczne przedsiębiorstwo montażowe.

6. W przypadku wyłączenia części robót z generalnego wykonawstwa strony uzgodnią, która z nich koordynuje te roboty z robotami prowadzonymi przez generalnego wykonawcę.

§ 4. 1. W 1957 r. przedsiębiorstwo budowlano-montażowe wyznaczone na generalnego wykonawcę lub też pełniące tę funkcję w poprzednich latach nie może odmówić dalszego jej pełnienia bez zgody inwestora centralnego.

2. W szczególnych przypadkach (na mniejszych placach budów) zmiana zakresu generalnego wykonawstwa albo jego zniesienie może nastąpić za zgodą inwestora bezpośredniego.

3. Zmiany w organizacji przedsiębiorstw budowlano-montażowych w 1957 r. nie mogą wpływać na istniejącą organizację generalnego wykonawstwa na budowach kontynuowanych i rozpoczynanych w I półroczu 1957 r. Sposób zorganizowania generalnego wykonawstwa na placach budów rozpoczynanych w II półroczu 1957 r. zależy od uzgodnienia inwestora i wykonawcy.

§ 5. 1. Umowę o roboty nie objęte generalnym wykonawstwem zawiera zamawiający bezpośrednio z przedsiębiorstwami budowlano-montażowymi o odpowiedniej specjalizacji (wykonawcy częściowi).

2. W przypadku powierzenia wszystkich robót wykonawcom częściowym roboty przez nich prowadzone koordynuje zamawiający.

§ 6. 1. Zamawiający, wykonawca i wskazani przez wykonawcę przyszli podwykonawcy obowiązani są współdziałać przy opracowywaniu umowy.

2. Umowy zawiera się na piśmie.

§ 7. 1. Umowa powinna zawierać wszystkie dane i postanowienia zabezpieczające interesy obu stron. W szczególności umowa powinna zawierać:

- 1) oznaczenie stron zawierających umowę,
- 2) czas i miejsce zawarcia umowy,
- 3) ustalenie przedmiotu umowy,
- 4) określenie ogólnej wartości robót objętych umową i sposobu ustalenia wynagrodzenia za poszczególne obiekty lub ich części (elementy scalone) oraz ewentualnych kosztów dodatkowych,
- 5) rodzaj, ilość i terminy dostarczenia maszyn, urządzeń i konstrukcji wymagających montażu oraz materiałów,

których dostawa stosownie do szczególnych przepisów lub umowy obciąża zamawiającego,

- 6) wykaz tymczasowych obiektów urządzenia terenu budowy, które zgodnie z przepisami są realizowane ze środków zamawiającego,
- 7) terminy rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych obiektów lub ich kompleksów,
- 8) określenie obiektu lub obiektów stanowiących całość eksploatacyjną w ramach zadania inwestycyjnego (kompleksy eksploatacyjne) wraz z charakterystyką minimalnego zakresu robót, których wykonanie niezbędne jest do podjęcia eksploatacji,
- 9) określenie sposobu odbioru robót, a w szczególności określenie obiektów lub ich części (elementów scalonych) podlegających odrębnym odbiorom i rozliczeniom,
- 10) ustalenie sposobu zapłaty,
- 11) ustalenie warunków świadczenia usług przez strony.

2. Do umowy powinna być dołączona dokumentacja projektowo-kosztorysowa lub też w umowie powinny być ustalone terminy dostarczenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej, nie doręczonej przy podpisaniu umowy.

3. Do umowy o roboty w zakresie inwestycji limitowych należy dołączyć co najmniej pierwsze stadium dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Pozostałą dokumentację projektowo-kosztorysową należy dostarczyć wykonawcy co najpóźniej na dwa miesiące przed ustalonym w umowie terminem rozpoczęcia budowy poszczególnych obiektów.

4. W przypadku włączenia do planu inwestycji limitowej przed zatwierdzeniem pierwszego stadium dokumentacji zamawiający i wykonawca mogą zawrzeć umowę na roboty w zakresie przygotowania i urządzenia terenu budowy, obejmujące w szczególności niwelację terenu, karczowanie drzew, rozbiórkę budowli, budowę tymczasowych obiektów. Umowa ta powinna zawierać dane przewidziane w ust. 1 dostosowane do przedmiotu umowy, jak również powinna ustalać orientacyjnie zakres i wartość kosztorysową całości robót objętych zadaniem inwestycyjnym oraz termin zawarcia umowy na całość robót. Całość kosztów zarówno przygotowania, jak i urządzenia terenu budowy pokrywa zamawiający.

5. Po zatwierdzeniu pierwszego stadium dokumentacji strony zawierają nową umowę na całość robót danego zadania inwestycyjnego włączając do tej umowy również roboty objęte umową, o której mowa w ust. 4, z tym że następuje ponowne rozliczenie kosztów urządzenia terenu budowy zgodnie z przepisami § 36.

6. Przed zatwierdzeniem pierwszego stadium dokumentacji projektowo-kosztorysowej nieważna jest umowa na inne roboty poza przygotowaniem i urządzeniem terenu budowy. Przepisu tego nie stosuje się do umów o roboty budowlano-montażowe w zakresie inwestycji nie posiadających projektów wstępnych, rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1957 r. i realizowanych po tym dniu na podstawie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na poszczególne obiekty.

§ 8. 1. Jeżeli termin wykonania umowy przekracza rok kalendarzowy, strony mogą ograniczyć szczegółowe określenie swoich praw i obowiązków tylko do okresu pierwszego roku realizacji umowy, a następnie co roku w ramach umowy precyzować je umowami dodatkowymi.

2. Umowy dodatkowe w zakresie inwestycji limitowych powinny być zawarte w ciągu 45 dni po zatwierdzeniu rocznego planu inwestycyjnego. Do sporządzenia umowy dodatkowej można posłużyć się dokumentem stwierdzającym wstęp-

ne uzgodnienie zakresu robót, sporządzonym w okresie opracowania projektu planu.

3. Do czasu zawarcia umowy dodatkowej wykonawca może kontynuować roboty na podstawie umowy uwzględniając jednak zmiany uzgodnione wstępnie z zamawiającym w okresie opracowania projektu planu na dany rok.

§ 9. 1. Zamawiający składa wykonawcy zamówienie zawierające istotne dane przyszłej umowy. Zamówienie może być również złożone na dokumencie wstępnego uzgodnienia, o którym mowa w § 8 ust. 2.

2. Wykonawca na podstawie zamówienia sporządza projekt umowy. W razie nieopracowania projektu umowy przez wykonawcę w ciągu 14 dni od otrzymania zamówienia projekt umowy może opracować zamawiający. Projekt umowy należy przesłać drugiej stronie do wypowiedzenia się.

3. Strona, która otrzymała projekt umowy, w ciągu 14 dni może zgłosić poprawki do umowy. Strona, która nie zgadza się na poprawki do projektu umowy, może zwrócić się w ciągu 14 dni — zawiadamiając o tym drugą stronę — o rozstrzygnięcie sporu do komisji arbitrażowej, a w przypadku gdy poprawka dotyczy terminu — do swojej jednostki nadrzędnej, która decyduje w porozumieniu z jednostką nadrzędną drugiej strony. Nieprzedstawienie sporu w tym terminie komisji arbitrażowej lub jednostce nadrzędnej oznacza zawarcie umowy w brzmieniu sformułowanym przez stronę, która zgłosiła poprawki.

4. Jeżeli strona w ciągu 14 dni od daty otrzymania projektu nie zgłosi poprawek, umowę uważa się za zawartą w brzmieniu ustalonym przez projektodawcę. Jeżeli w przypadku zgłoszenia poprawek strona nie skorzystała z uprawnień przewidzianych w ust. 3, umowę uważa się za zawartą w brzmieniu uwzględniającym poprawki.

§ 10. 1. Jeżeli strona zgłosiła poprawki do projektu umowy, umowę uważa się za zawartą w części nie kwestionowanej.

2. Do czasu rozstrzygnięcia sporu:

- 1) o terminy wykonania — obowiązują terminy zaproponowane przez wykonawcę,
- 2) o ceny robót — stosuje się tymczasowo ceny ustalone w kosztorysie lub w wykazie cen jednostkowych,
- 3) o wysokość wynagrodzenia za wzajemne usługi — obowiązuje wysokość wynagrodzenia żądana przez świadczącego usługę.

§ 11. 1. Do podstawowych obowiązków zamawiającego należy:

- 1) dostarczenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej,
- 2) przekazanie terenu budowy,
- 3) dostarczenie maszyn, urządzeń i konstrukcji z wyjątkiem tych, które z mocy szczególnego przepisu lub umowy dostarczyć powinien wykonawca,
- 4) odbiór wykonanych robót,
- 5) zapłata wynagrodzenia za zamówione roboty.

2. Zamawiający jest uprawniony do kontrolowania w każdym czasie przebiegu i jakości wykonywanych robót oraz jakości materiałów budowlanych.

§ 12. Do podstawowych obowiązków wykonawcy należy wykonanie zamówionych robót zgodnie z dokumentacją projektowo-kosztorysową, zasadami sztuki budowlanej i wiedzy technicznej przy zastosowaniu obowiązujących przepisów, norm i warunków technicznych.

§ 13. 1. Zamawiający i wykonawcy obowiązani są współdziałać dla terminowego, najlepszego i najoszczędniejszego wykonania robót objętych umową.

2. W przypadku powstania przeszkód w wykonaniu robót strony — każda w zakresie swoich obowiązków — obowiązane są do usunięcia tych przeszkód pod rygorem wynagrodzenia szkód poniesionych z tego tytułu przez drugą stronę.

3. Powstawanie przeszkody stwierdza się wpisem do dziennika budowy.

§ 14. 1. Zamawiający obowiązany jest najpóźniej w dniu przekazania terenu budowy powiadomić wykonawcę na piśmie, komu powierzył obowiązki inspektora nadzoru, a w przypadku ustanowienia nadzoru autorskiego, kto będzie go wykonywał.

2. Generalny wykonawca powinien najpóźniej w dniu przejęcia terenu budowy powiadomić zamawiającego na piśmie, komu powierzył kierownictwo budowy. Podwykonawca powinien najpóźniej w dniu rozpoczęcia przez niego robót na budowie powiadomić zamawiającego i generalnego wykonawcę, komu powierzył kierownictwo robót.

3. Inspektor nadzoru, kierownik budowy i kierownik robót są pełnomocnikami stron, które ich ustanowiły. Organ nadzoru autorskiego działa w porozumieniu z inspektorem nadzoru.

§ 15. Na każdy wpis do dziennika budowy zawierający żądanie pod adresem drugiej strony obowiązana jest ona odpowiedzieć w ciągu 5 dni od daty wpisu, chyba że strony ustaliły inny termin. Brak odpowiedzi w tym terminie upoważnia stronę zgłaszającą żądanie do przedsięwzięcia koniecznych środków na ryzyko i odpowiedzialność strony zwlekającej z odpowiedzią.

§ 16. 1. Wykonawca obowiązany jest stosować się do poleceń zamawiającego wpisanych do dziennika budowy.

2. Wykonawca obowiązany jest stosować się do wskazówek organu nadzoru autorskiego wpisanych do dziennika nadzoru autorskiego.

3. Wykonawca powinien wpisać do dziennika budowy umotywowany sprzeciw przeciwko poleceniom zamawiającego lub wskazówkom organu nadzoru autorskiego, które są jego zdaniem niewłaściwe, a w razie potwierdzenia polecenia lub wskazówki przez zamawiającego wykonać ją na ryzyko i odpowiedzialność zamawiającego.

§ 17. 1. Jeśli dokumentacja projektowo-kosztorysowa lub umowa zawarta z dostawcą albo wytwórcą maszyn i urządzeń przewiduje przy ich montażu specjalne kierownictwo montażu (szefostwo montażu), zamawiający powinien zapewnić to kierownictwo.

2. Umowa o specjalne kierownictwo montażu powinna być uzgodniona z wykonawcą. Wykonawca może żądać szczegółowego określenia w umowie praw i obowiązków specjalnego kierownictwa montażu w zakresie kierowania, koordynacji i kontroli prac montażowych, a ponadto — w przypadku konieczności stosowania szczególnie skomplikowanych przyrządów pomiarowo-kontrolnych — ustalenia obowiązku dostarczenia tych przyrządów przez i na koszt jego kierownictwa.

3. W przypadku sprzeczności poleceń i wskazówek specjalnego kierownictwa montażu z dyspozycjami innych organów zamawiającego ostateczną decyzję wydaje zamawiający.

4. Przepis § 16 ust. 3 stosuje się odpowiednio do specjalnego kierownictwa montażu.

2. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa.

§ 18. 1. Zamawiający dostarcza dokumentację projektowo-kosztorysową generalnemu wykonawcy w 3 egzemplach.

rzach, a częściowemu wykonawcy w dwóch egzemplarzach. Generalny wykonawca dostarcza podwykonawcy odpowiednie części dokumentacji projektowo-kosztorysowej w dwóch egzemplarzach, chyba że strony umówiły się inaczej.

2. Jeżeli strony uzgodnią, że roboty mają być wykonywane na podstawie fragmentarycznej dokumentacji projektowo-kosztorysowej, wszelkie koszty wynikające z braku pełnej dokumentacji ponosi zamawiający (np. koszty przeróbek, dostawy niewłaściwych materiałów, przestojów itp.).

§ 19. 1. Wykonawca obowiązany jest sprawdzić przy współudziale zainteresowanych podwykonawców, czy zamawiający dostarczył dokumentację w zakresie przewidzianym w umowie, czy poszczególne dokumenty są kompletne, czy dokumentacja jest zatwierdzona, a ponadto czy ceny przyjęte w dokumentacji kosztorysowej zgodne są z opisem poszczególnych pozycji kosztorysowych i obowiązującymi normami oraz z danymi wyjściowymi uzgodnionymi między stronami.

2. Wykonawca powinien również zgłosić zamawiającemu zauważone wady (usterki, braki i niedokładności) w otrzymanej dokumentacji w zakresie nie objętym przepisem ust. 1.

3. Jeżeli wykonawca nie zgłosi w terminie 30 dni od otrzymania dokumentacji projektowo-kosztorysowej zastrzeżeń do cen przyjętych w dokumentacji, ceny te obowiązują strony.

§ 20. 1. Jeżeli w trakcie wykonywania robót budowlano-montażowych zostaną stwierdzone wady w dokumentacji projektowo-kosztorysowej, strony ustalają termin usunięcia ich przez zamawiającego, jak również w razie potrzeby nowy termin rozpoczęcia i wykonania robót. Zwłoka w usunięciu przez zamawiającego wad w dokumentacji projektowo-kosztorysowej traktowana jest na równi ze zwłoką w dostarczaniu dokumentacji w części zakwestionowanej.

2. Jeżeli stwierdzone wady w dokumentacji projektowo-kosztorysowej powodują opóźnienie rozpoczęcia lub wykonania robót, wykonawca ma prawo żądać odpowiedniego przesunięcia terminu ich wykonania. Przesunięcie terminu nie pozbawia wykonawcy prawa żądania kar umownych za opóźnione dostarczenie dokumentacji.

§ 21. 1. Wykonawca obowiązany jest zawiadomić na piśmie zamawiającego o stwierdzonej konieczności wykonania robót nie objętych dokumentacją projektowo-kosztorysową, jak również o wadach w dokumentacji stwierdzonych w czasie wykonywania robót.

2. Roboty nie objęte dokumentacją projektową mogą być wykonane tylko na podstawie pisemnego zamówienia. Zamawiający obowiązany jest w tym przypadku dostarczyć wykonawcy kosztorys dodatkowy lub zamienny albo też wykaz cen jednostkowych na te roboty.

§ 22. 1. Wykonawca może wykonać bez zamówienia tylko takie roboty nie objęte dokumentacją projektowo-kosztorysową, które są niezbędne ze względu na bezpieczeństwo lub zabezpieczenie przed awarią. Podstawą podjęcia tych robót jest sporządzony przez wykonawcę protokół konieczności, przesłany zamawiającemu.

2. Zamawiający pokrywa koszt robót, o których mowa w ust. 1, jeżeli konieczność ich podjęcia powstała z jego winy.

§ 23. 1. Wykonawca może po uzgodnieniu z zamawiającym i wniesieniu odpowiednich poprawek do rysunków roboczych dokonać w toku robót odchyień od projektu, nie zmieniających zasad przyjętego rozwiązania i nie mających wpływu na trwałość i wartość użytkową elementów budowli.

2. Jeżeli na budowie wykonywany jest nadzór autorski, wykonawca wstępnie uzgadnia poprawki, o których mowa w ust. 1, z organem nadzoru autorskiego.

3. Teren budowy.

§ 24. Zamawiający obowiązany jest w terminie ustalonym w umowie przekazać protokolarnie wykonawcy teren budowy w stanie umożliwiającym wykonywanie robót.

§ 25. 1. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, wykonawca po przejęciu terenu budowy odpowiada za szkody wynikłe na tym terenie aż do chwili oddania zamawiającemu całości robót, chyba że szkoda nastąpiła wskutek okoliczności, za które odpowiada zamawiający.

2. Organizacja i utrzymanie straży przeciwpożarowej i dozoru mienia na terenie budowy obciąża generalnego wykonawcę. Jeżeli roboty są prowadzone w czynnych zakładach posiadających zorganizowany dozór mienia i straż przeciwpożarową, obowiązki te ciążą na zamawiającym.

3. Wykonawca może na żądanie i koszt zamawiającego rozszerzyć zakres dozoru (dozór specjalny).

4. W miarę oddawania wykonanych obiektów lub części terenu budowy zamawiającemu ustaje odpowiedzialność wykonawcy, o której mowa w ust. 1, w stosunku do oddanych obiektów lub części terenu.

5. Jeżeli na terenie budowy znajduje się mienie zamawiającego, strony ustalają zakres dozoru i wysokość wynagrodzenia.

§ 26. 1. Zamawiający obowiązany jest przed terminem rozpoczęcia robót na własny rachunek:

1) wyznaczyć na terenie budowy w uzgodnieniu z wykonawcą w sposób trwały główne osie budowy i poszczególnych budowli, osie urządzeń technologicznych oraz osie komunikacyjne, a w miastach linie zabudowania i poziom chodnika,

2) założyć i przekazać wykonawcy punkty niwelacyjne (repery).

2. Zamawiający obowiązany jest dostarczyć wykonawcy plan urządzeń podziemnych, znajdujących się na terenie budowy (przewody wodociągowe, kanalizacyjne, kable itp.).

3. Wykonawca obowiązany jest dostarczyć nieodpłatnie zamawiającemu siły pomocnicze, potrzebne do wykonania prac wymienionych w ust. 1.

§ 27. 1. Wykonawca obowiązany jest:

1) wytyczyć poszczególne budowle zgodnie z projektem i w uzgodnieniu z zamawiającym,

2) chronić wyznaczone na terenie budowy punkty stałe,

3) wytyczyć stanowiska montowanych urządzeń.

2. Jeżeli roboty obejmują montaż ciężkich urządzeń lub maszyn wymagających pomiarów przy pomocy sprzętu geodezyjnego, koszty z tym związane ponosi zamawiający, chyba że normy kosztorysowe uwzględniają te pomiary.

§ 28. Po zakończeniu robót objętych umową wykonawca jest obowiązany oddać zamawiającemu w terminie ustalonym w umowie uporządkowany teren budowy.

4. Dostawa maszyn, urządzeń i konstrukcji oraz materiałów budowlano-montażowych.

§ 29. 1. Zamawiający dostarcza na swój koszt loco magazyn na budowie maszyny, urządzenia i konstrukcje przeznaczone do montażu, a nie zaliczone do wartości produkcji budowlano-montażowej.

2. Wykonawca może podjąć się zakupu i dostarczenia na rachunek zamawiającego przedmiotów wymienionych w ust. 1.

3. Wykonawca obowiązany jest na żądanie zamawiającego przechowywać odpłatnie w granicach obowiązujących norm maszyny, urządzenia i konstrukcje dostarczone przedterminowo na teren budowy przez zamawiającego.

4. Zamawiający oddaje wykonawcy przedmioty, o których mowa w ust. 1, do montażu w terminach ustalonych w umowie. Jednocześnie doręcza on wykonawcy specyfikację fabryczną, opis techniczny, rysunki montażowe oraz warunki techniczne, którym powinny odpowiadać dostarczone maszyny, urządzenia lub konstrukcje.

5. Odpowiedzialność za maszyny, urządzenia i konstrukcje oraz koszt ich konserwacji obciążają — do czasu oddania ich wykonawcy do montażu — zamawiającego, z chwilą zaś oddania — aż do ostatecznego odbioru obiektu, dla którego są przeznaczone — wykonawcę.

§ 30. Defekty w maszynach, urządzeniach i konstrukcjach przeznaczonych do montażu, a nie zaliczanych do wartości produkcji budowlano-montażowej — ujawnione w trakcie montażu lub próby — stwierdza się w protokołach sporządzonych przez przedstawicieli zamawiającego i wykonawcy. Reklamacje do dostawcy wnosi zamawiający, chyba że wykonawca podjął się dostawy.

§ 31. 1. Wykonawca wykonuje roboty z materiałów własnych.

2. Materiały, których dostarczenie należy do obowiązków zamawiającego, odstępuje on odpłatnie wykonawcy w ilościach i w terminach z nim uzgodnionych.

3. Wykonawca może żądać odkupienia przez zamawiającego materiałów nietypowych, które okażą się zbędne na skutek błędów w dokumentacji projektowo-kosztorysowej lub na skutek zmiany zakresu robót.

§ 32. Przepisy § 31 nie mają zastosowania, gdy wykonawcą robót budowlano-montażowych jest jednostka spółdzielcza lub nie uspołeczniona. W tym przypadku roboty są wykonywane z materiałów zamawiającego. Wykonawca po zakończeniu robót obowiązany jest rozliczyć się z powierzonych materiałów i zwrócić zamawiającemu materiały nie zużyte.

§ 33. Przepisy §§ 31 i 32 stosuje się odpowiednio do maszyn, urządzeń i konstrukcji zaliczanych do wartości robót budowlano-montażowych.

§ 34. Na żądanie podwykonawcy generalny wykonawca powinien dostarczyć mu odpłatnie w uzgodnionych ilościach i terminach te materiały, których czasowo używa na budowie, a które dla podwykonawcy mają charakter materiałów pomocniczych (cegła, piasek, żwir, pospółka, cement itp.).

§ 35. Na żądanie podwykonawcy generalny wykonawca ma obowiązek do czasu wejścia podwykonawcy na teren budowy wyładowywać i przechowywać odpłatnie nadchodzące pod adresem podwykonawcy przesyłki (materiały itp.). Podwykonawca obowiązany jest dokonać odbioru przesyłki przez swego przedstawiciela.

5. Urządzenie terenu budowy.

§ 36. 1. Nakłady na urządzenie terenu budowy, a w szczególności budowa i rozbiórka obiektów i urządzeń tymczasowych (z wyjątkiem wymienionych w ust. 2) niezbędnych dla prawidłowego pod względem techniczno-organizacyjnym i zgodnego z przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy prowadzenia robót oraz dla zaspokojenia potrzeb załogi, obciążają wykonawcę.

2. Zamawiającego obciążają nakłady na budowę i rozbiórkę:

1) tymczasowych specjalnych urządzeń ochronnych niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa robót prowadzonych w czynnych oddziałach budowanego lub rozbudowywanego zakładu, a w szczególności w pobliżu materiałów wybuchowych, w bezpośredniej bliskości instalacji elektrycznej oraz przewodów pod napięciem,

2) tymczasowego uzbrojenia terenu oraz tymczasowych wewnętrznych dróg i mostów, jeżeli zamawiający ustali nieprawidłową kolejność wykonywania robót, która uniemożliwia wykonawcy wykorzystanie dla celów budowy przewidzianych w dokumentacji projektowo-kosztorysowej stałych dróg i mostów oraz uzbrojenia terenu (instalacja wodociągowo-kanalizacyjna, elektryczna, gazowa itp.),

3) innych tymczasowych obiektów i urządzeń określonych odrębnymi przepisami.

3. Obiekty tymczasowe wymienione w ust. 2 wykonawca użytkuje nieodpłatnie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

4. Wykonawca przeprowadza na własny koszt konserwację i naprawę użytkowanych przez siebie obiektów tymczasowych z wyjątkiem publicznych dróg dojazdowych lub objazdowych oraz wszelkich urządzeń, jak mosty, przepusty itp., na tych drogach.

§ 37. 1. Generalny wykonawca obowiązany jest zaspokoić odpłatnie potrzeby podwykonawcy w zakresie urządzeń terenu budowy, a między innymi w zakresie pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych, mieszkalnych itp., na warunkach i w terminach wzajemnie uzgodnionych.

2. Jeśli pomieszczenia dostarcza zamawiający, podwykonawca przeprowadza z nim bezpośrednio rozrachunek.

3. W przypadku nieprzydzielenia lub spóźnionego przydzielenia pomieszczeń zobowiązany do dostarczenia pomieszczeń pokrywa różnicę kosztów poniesionych z tego tytułu przez podwykonawcę.

§ 38. Wykonawca jest uprawniony do nieodpłatnego korzystania z obiektów wykonanych w ramach umowy do czasu odebrania ich przez zamawiającego pod warunkiem doprowadzenia ich do stanu pełnej używalności.

§ 39. W przypadku zmiany wykonawcy dotychczasowy wykonawca udostępnia nowemu wykonawcy na warunkach wzajemnie uzgodnionych potrzebne do dalszego wykonywania robót: rusztowania, sprzęt, maszyny oraz narzędzia, znajdujące się na budowie, jak również dostarczone na budowę materiały oraz maszyny, urządzenia i konstrukcje zaliczane do wartości produkcji budowlano-montażowej.

6. Wynagrodzenie.

§ 40. 1. Orientacyjną wysokość wynagrodzenia za roboty powierzone wykonawcy strony ustalają na podstawie zbiorczego zestawienia kosztów budowy. Wynagrodzenie to podlega precyzowaniu w miarę uzgadniania między stronami kosztorysów lub w miarę przeprowadzania rozliczeń za roboty (ust. 2 — 5 i 7).

2. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, wynagrodzenie wykonawcy ustala się na podstawie kosztorysu wykonawczego wykazującego ilości zamówionych, wykonanych i przez zamawiającego odebranych robót oraz cen jednostek obmiaru ustalonych w kosztorysie, a w przypadkach przewidzianych przepisami w wykazie cen jednostkowych. W przypadku gdy na obiekt rozliczany na podstawie wykazu cen jednostkowych zamawiający dostarczy kosztorys przed ukończeniem i rozliczeniem obiektu, ceny tego kosztorysu stanowią podstawę

do ustalenia wynagrodzenia za nie ukończone i nie odebrane elementy scalone.

3. Strony mogą przyjąć za podstawę ustalenia wynagrodzenia ceny jednostek obmiaru elementów scalonych lub obiektu ustalone w kosztorysie lub w kosztorysie wykonawczym dla innego podobnego obiektu (kosztorys wzorcowy).

4. Strony mogą ustalić wynagrodzenie ryczałtowe za wszystkie roboty na całym obiekcie lub też na niektórych elementach scalonych obiektu. Ryczałt ten oblicza się na podstawie kosztorysu lub innej kalkulacji.

5. Wykonawca nie może odmówić przyjęcia w umowie wynagrodzenia ryczałtowego wynikającego z kosztorysu, jeżeli zamawiający dostarczył pełną dokumentację projektowo-kosztorysową na dany obiekt co najmniej na 3 miesiące przed terminem rozpoczęcia robót na obiekcie.

6. Przepisy ust. 2 — 5 nie mają zastosowania, jeżeli na dany obiekt ustalono cenę powszechnie obowiązującą.

7. Wynagrodzenie za roboty zamiennie oraz za roboty dodatkowe, nie przewidziane w kosztorysie, w projekcie na obiekt typowy, na który ustalono cenę powszechnie obowiązującą (ust. 6) lub w projekcie na obiekt, na który ustalono wynagrodzenia ryczałtowe (ust. 4 i 5), ustala się zgodnie z ust. 2.

§ 41. Poza wynagrodzeniem ustalonym zgodnie z § 40 wykonawca ma prawo do:

- 1) wynagrodzenia w wysokości kosztów nadzwyczajnych wynikających z ustalenia na żądanie zamawiającego terminu wykonania robót, który wymaga skrócenia normalnego cyklu produkcji (np. zwrot dodatków za godziny nadliczbowe, kosztów II lub III zmiany itp.),
- 2) przewidzianego odrębnymi przepisami wynagrodzenia za prowadzenie robót w szczególnych warunkach (np. warunki zimowe, roboty małe itp.).

§ 42. 1. Wykonawcy należy się wynagrodzenie ustalone zgodnie z zasadami, o których mowa w § 40, bez względu na stosowane przez niego metody wykonawstwa lub też wykorzystane z jego inicjatywy i na jego koszt pomysły racjonalizatorskie (materiały zamiennie, zmiana konstrukcji itp.), jeżeli nie zmniejszają one ustalonej w projekcie wartości użytkowej lub technicznej danego obiektu.

2. Zasada omówiona w ust. 1 ma również zastosowanie w przypadku, gdy na skutek usprawnienia pracy lub ulepszeń zaniechano z inicjatywy wykonawcy — w uzgodnieniu z zamawiającym — wykonania pewnych robót przewidzianych w dokumentacji.

3. W przypadku stosowania materiałów zamiennych lub wprowadzenia innych zmian do dokumentacji projektowo-kosztorysowej na polecenie zamawiającego wynagrodzenie wykonawcy podlega odpowiedniej zmianie.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, należy — w zakresie obiektów, za które wynagrodzenie ustalono według zasad § 40 ust. 2 i 3, uwidocznić w kosztorysie wykonawczym rodzaj, rzeczywiste ilości i wartość wykonanych robót oraz — w odrębnych pozycjach — kwoty różnic między kosztorysem a kosztorysem wykonawczym.

7. Odbiory.

§ 43. 1. Strony mogą się umówić, że odbiór wykonanych robót nastąpi:

- 1) jednorazowo i ostatecznie po wykonaniu wszystkich robót w danym obiekcie (odbiór jednorazowy),
- 2) stopniowo w miarę postępu robót jako odbiory częściowe poszczególnych zakończonych elementów scalonych

obiekty lub robót, a następnie jako odbiór ostateczny obiektu po zakończeniu wszystkich robót w obiekcie.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, strony mogą uznać odbiór ostatniego zakończonego elementu scalonego (ostatni odbiór częściowy) za ostateczny odbiór obiektu.

3. Roboty zanikające lub ulegające zakryciu podlegają po ich zakończeniu odbiorom częściowym, chyba że strony pisemnie uzgodnią zaniechanie odrębnych odbiorów tych robót.

4. Jeżeli z przyczyn niezależnych od wykonawcy całkowite wykonanie obiektu nie jest możliwe, zamawiający jest obowiązany dokonać odbioru ostatecznego obiektu według stanu na dzień odbioru.

§ 44. 1. Na żądanie zamawiającego wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzenia przed odbiorem ostatecznym obiektu lub robót prób technicznej sprawności zamontowanych maszyn i urządzeń i jeżeli charakter próby tego wymaga, do wykonania pierwszej próbnej produkcji. Próby te powinny być przeprowadzone w obecności zamawiającego, chyba że nie stawi się on w terminie uzgodnionym do przeprowadzenia prób.

2. Za próby, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem czynności przewidzianych normami kosztorysowymi na montaż maszyn i urządzeń, należy się wykonawcy osobne wynagrodzenie.

§ 45. 1. Odbiór następuje protokolarnie.

2. Odbiór obejmuje ustalenie:

- 1) zgodności wykonania robót z umową, projektem i warunkami technicznymi,
- 2) ilości i wartości wykonanych robót,
- 3) jakości robót i ewentualnych wad w wykonanych robotach oraz kosztów i terminów usunięcia tych wad,
- 4) ilości i rodzaju robót nie wykonanych (niedoróbek), a objętych dokumentacją projektowo-kosztorysową, i terminu ich wykonania,
- 5) terminowości wykonania robót oraz terminowości dostarczenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej, materiałów, maszyn, urządzeń i konstrukcji, które obowiązany był dostarczyć zamawiający.

§ 46. 1. Jeżeli zgłoszony do odbioru obiekt, element scalony lub robota nie odpowiada umowie, zamawiający:

- 1) odmawia odbioru obiektu, elementu lub roboty źle wykonanych i jeżeli jest to konieczne ze względów użytkowych lub technicznych, żąda ich rozebrania lub przerobienia,
- 2) odbiera obiekt, element lub robotę wykonane z usterkami trudnymi do usunięcia, ale nadające się do przyjęcia z punktu widzenia użytkowego i technicznego, zmniejszając odpowiednio wynagrodzenie wykonawcy,
- 3) może tymczasowo odebrać obiekt, element lub robotę wykonane z wadami dającymi się usunąć, określając termin ich usunięcia oraz przewidywane koszty z tym związane.

2. Po usunięciu wad następuje ponowny odbiór obiektu, elementu lub roboty, stwierdzający usunięcie wad.

3. Zamawiający może odmówić odebrania poszczególnych obiektów, wchodzących w skład określonego w umowie zespołu eksploatacyjnego, jeżeli nie ukończono wszystkich obiektów objętych tym zakresem. Uprawnienie to nie przysługuje zamawiającemu, jeśli opóźnienie w wykonaniu poszczególnych obiektów lub robót zostało przez niego spowodowane.

§ 47. 1. Odbiór robót wykonanych przy udziale podwykonawcy przeprowadza zamawiający od generalnego wykonawcy i od podwykonawcy jednocześnie.

2. Czynności przygotowawcze do odbioru robót wykonanych przez podwykonawcę należą do obowiązków kierownika robót podwykonawcy.

3. Podwykonawca nieobecny przy odbiorze mimo wezwania może w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu protokołu zgłosić zastrzeżenia do protokołu. Zastrzeżenia zgłoszone po tym terminie nie mają skutków prawnych.

§ 48. Jeżeli strony inaczej się nie umówiły, odbiory częściowe robót przeprowadza się jednoosobowo, a odbiory ostateczne obiektu lub robót komisyjnie w terminach ustalonych w §§ 49 i 50.

§ 49. 1. Odbiory częściowe robót przeprowadza jednoosobowo inspektor nadzoru od kierownika budowy (robót) w terminie do 10 dni od dnia zgłoszenia ich do odbioru, a jeśli chodzi o roboty zanikające lub podlegające zakryciu — w terminie 3 dni po zakończeniu tych robót.

2. Gotowość elementu scalonego lub roboty do odbioru częściowego zgłasza wykonawca zapisem do dziennika budowy.

3. W razie niestawiennictwa inspektora nadzoru wykonawca może, a w zakresie robót zanikających lub ulegających zakryciu — powinien sporządzić protokół jednostronny. Odkrycie robót zanikających lub ulegających zakryciu na żądanie zamawiającego przeprowadza się na jego koszt.

4. Jeżeli w trakcie budowy zostały wprowadzone zmiany w stosunku do projektu, wykonawca przedkłada rysunki wykonawcze, którym mogą być wtórniki odpowiedniej części projektu z naniesionymi poprawkami.

5. W zakresie obiektów i robót, za które ustala się wynagrodzenie na zasadach określonych w § 40 ust. 2, 3 i 7, wykonawca przedkłada ponadto kosztorys wykonawczy.

§ 50. 1. Odbiór ostateczny obiektu przeprowadza zamawiający komisyjnie w ciągu 15 dni po zakończeniu całości robót w obiekcie. Skład komisji ustala zamawiający zgodnie z przepisami.

2. Gotowość obiektu lub roboty do odbioru ostatecznego zgłasza wykonawca zapisem do dziennika budowy powiadamiając o tym pisemnie zamawiającego. Termin odbioru ustala zamawiający po porozumieniu z wykonawcą.

3. W przypadku niedokonania ostatecznego odbioru obiektu lub roboty na skutek stwierdzonej niegotowości lub wad zamawiający po porozumieniu z wykonawcą wyznacza nowy termin odbioru.

4. Strony mogą w ciągu 21 dni od daty dokonania odbioru zgłosić na piśmie zastrzeżenia do ustaleń protokołu odbioru. Zastrzeżenia zgłoszone po tym terminie nie mają skutków prawnych.

5. Strona, z której winy odbiór nie nastąpił, zobowiązana jest pokryć koszty powstałe z tego powodu.

§ 51. Jeżeli wykonawca nie usunie wad i niedoróbek (§ 45) w terminach ustalonych przy odbiorze ostatecznym obiektu, zamawiający ma prawo bez stawiania wykonawcy w zwłocę usunąć wady i wykonać niedoróbkę na jego koszt.

§ 52. 1. Wykonawca w dniu wpisu do dziennika budowy o zakończeniu obiektu lub robót powinien przekazać inspektorowi nadzoru następujące dokumenty:

- 1) nie przekazane dotychczas rysunki wykonawcze w przypadku wykonania robót odbiegających od zatwierdzonego projektu,
- 2) wykaz dokonanych odchyłań od umowy, projektu i kosztorysu z omówieniem i uzasadnieniem,

3) wykaz przeprowadzonych ekspertyz i aktów stwierdzających wyniki prób materiałów, maszyn, urządzeń i konstrukcji.

2. W przypadku nieprzekazania przez wykonawcę całości dokumentów, o których mowa w ust. 1, w dniu wpisu do dziennika budowy o ukończeniu obiektu lub robót, termin odbioru ostatecznego odracza się o ilość dni opóźnienia w dostarczeniu tych dokumentów.

3. Zamawiający dostarcza komisji odbioru:

- 1) umowę wraz z porozumieniami rocznymi i dodatkowymi,
- 2) projekt i kosztorys,
- 3) dziennik budowy z księgą obmiarów (wtórniki),
- 4) protokoły konieczności robót dodatkowych,
- 5) korespondencję dotyczącą odbieranego obiektu,
- 6) dokumenty przekazane mu przez wykonawcę (ust. 1),
- 7) dziennik nadzoru autorskiego.

§ 53. Oddawanie inwestycji do użytku regulują odrębne przepisy.

8. Zasady rozliczeń.

§ 54. 1. Rozliczenie za wykonane roboty następuje odrębnie za każdy obiekt, a w przypadku gdy wykonawca wykonuje tylko część obiektu — odrębnie za tę część.

2. Strony mogą ustalić w umowie, że rozliczenie obiektu następuje:

- 1) jednorazowo po dokonaniu przez zamawiającego ostatecznego odbioru wszystkich robót wykonanych w danym obiekcie,
- 2) stopniowo w miarę postępu robót za każdy zakończony i odebrany przez zamawiającego element scalony obiektu.

3. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, rozliczenie obiektów o wartości poniżej 100 tysięcy zł następuje jednorazowo.

§ 55. Jeżeli przy odbiorze robót stwierdzono wady w ich wykonaniu możliwe do usunięcia, z należności wykonawcy potrąca się czasowo 200% wartości robót koniecznych do usunięcia wad, jednak nie mniej niż 3% wartości kwestionowanego elementu scalonego. Kwotę potrąconą rozlicza się po usunięciu wad.

§ 56. 1. Podstawą do rozliczeń za roboty budowlano-montażowe jest faktura wystawiona stosownie do warunków umowy w oparciu o protokół odbioru robót, który należy do niej załączyć.

2. Do protokołu odbioru obiektów, scalonych elementów i robót, za wykonanie których ustala się wynagrodzenie zgodnie z § 40 ust. 2, 3 i 7, załącza się kosztorys wykonawczy.

3. Jeżeli zamawiający zmienił projekt, na którym była oparta cena powszechnie obowiązująca lub ryczałt za obiekt lub element scalony, do protokołu załącza się kosztorys wykonawczy na roboty zamienne lub dodatkowe.

4. Jeżeli wykonawca nie uważa odmowy przyjęcia robót, stwierdzenia wad lub też poprawek obliczenia ilości i wartości robót przez zamawiającego za słuszne, może w celu dochodzenia należności wystawić odrębną fakturę na różnicę między należnością pełną a należnością uznaną przez zamawiającego, dołączając do tej faktury wyjaśnienie tej różnicy.

§ 57. 1. Generalny wykonawca obejmuje swoją fakturą należności podwykonawców.

2. Należności podwykonawców pomniejsza się o 1% przypadający na rze z wykonawcy generalnego, a należność

generalnego wykonawcy zwiększa się o potrącenia z należności podwykonawców.

§ 58. Jeżeli przy ostatecznym odbiorze obiektu zostaną stwierdzone różnice pomiędzy kwotą należną wykonawcy i zapłaconą — strony w ciągu 15 dni przeprowadzają rozliczenia ostateczne.

§ 59. Należność za dostarczone na teren budowy konstrukcje stalowe zaliczane do produkcji budowlano-montażowej wykonawca może pobrać od zamawiającego przed zmontowaniem tych konstrukcji — refakturując na niego fakturę dostawcy. Konstrukcja refakturowana stanowi własność zamawiającego. Rozliczenie ilościowe z dostarczonych konstrukcji następuje po zmontowaniu konstrukcji.

§ 60. Z należności za wykonane roboty wykonawca potrąca:

- 1) wartość wbudowanych materiałów w przypadku wykonywania robót budowlano-montażowych z materiałów powierzonych przez zamawiającego (§ 32),
- 2) wartość nieodpłatnie otrzymanych świadczeń i nie poniesionych kosztów ubezpieczeń społecznych w przypadku korzystania przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych z obowiązkowych lub dobrowolnych świadczeń ludności,
- 3) wartość zmontowanych konstrukcji stalowych, o ile wykonawca refakturował ich dostawę (§ 59),
- 4) 200% wartości robót niezbędnych do usunięcia wad (§ 55), stwierdzonych w protokole odbioru robót.

§ 61. Rozliczenia za odstąpione materiały, maszyny, urządzenia, konstrukcje oraz za wykonane usługi, a także z tytułu kar umownych są dokonywane na podstawie odrębnych aktów.

§ 62. 1. Rozliczenie za odstąpione przez zamawiającego wykonawcy materiały powinno obejmować:

- 1) wartość według cen cennikowych obowiązujących w dniu odstąpienia, a w ich braku — według zasad obowiązujących dla sprzedaży wyrobów nietypowych,
- 2) ewentualne koszty zakupu (np. transportu, opakowania i składowania) w granicach norm i złożeń danych wyściowych.

2. Rozliczenie za odstąpione przez zamawiającego materiały z rozbioru (odzysku) następuje według cen ustalonych zgodnie z przepisami o ustalaniu cen na artykuły niepełnowartościowe.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do maszyn, urządzeń i konstrukcji zaliczanych zgodnie z obowiązującymi przepisami do wartości produkcji budowlano-montażowej.

4. Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, usługi są płatne po cenach cennikowych, a w ich braku po cenie planowanych kosztów własnych świadczącego, zwiększonej o planową marżę zysku.

9. Rękojmia za wady.

§ 63. 1. Wykonawca obowiązany jest usunąć na własny koszt ujawnione wady wykonanych robót, powstałe z jego winy.

2. Odpowiedzialność wykonawcy z tytułu ujawnionych wad gaśnie z upływem okresu gwarancyjnego.

3. Jeżeli wady nie dadzą się usunąć, wynagrodzenie za wykonane roboty ulega odpowiedniemu obniżeniu.

4. Strony mogą się umówić, że zamawiający zatrzyma na okres gwarancyjny określony procent należności wykonawcy

na zabezpieczenie usunięcia ewentualnych wad wykonanych robót. Z zatrzymanej sumy zamawiający może pokrywać koszty usunięcia wad, których nie usunie w terminie wykonawca (§ 65 ust. 3). Nie zwalnia to wykonawcy od obowiązku pokrycia kosztów usunięcia wad przez zamawiającego w części przekraczającej zatrzymaną sumę.

§ 64. 1. Okres gwarancyjny wynosi 12 miesięcy.

2. Jeżeli szczególny przepis nie stanowi inaczej, okres gwarancyjny liczy się od daty odbioru ostatecznego albo od daty rozpoczęcia eksploatacji obiektu lub jego części, jeśli nastąpiło ono przed odbiorem ostatecznym.

3. Jeśli z winy zamawiającego odbiór ostateczny obiektu (roboty) nie nastąpił w terminie, okres gwarancyjny rozpoczyna się po upływie 15 dni od daty, w której wykonawca stwierdził zapisem w dzienniku budowy gotowość obiektu (roboty) do odbioru.

§ 65. 1. Stwierdzenie wad w okresie gwarancyjnym powinno nastąpić protokolarnie. O terminie protokolarnego ustalenia wad wykonawca powinien być przez zamawiającego zawiadomiony pisemnie na 5 dni przedtem. W protokole podpisanym przez zamawiającego i wykonawcę powinien być ustalony termin usunięcia wad.

2. W razie nieprzybycia przedstawiciela wykonawcy zamawiający sporządza protokół jednostronny, którego kopię przesyła wykonawcy.

3. Zamawiający ma prawo usunąć wady na koszt wykonawcy bez dalszego stawiania go w zwłocę, jeżeli wykonawca:

- 1) nie usunie wad w terminie ustalonym w protokole, o którym mowa w ust. 1,
- 2) w terminie 2 tygodni nie zgłosi zastrzeżeń do treści protokołu, o którym mowa w ust. 2, ani też nie przystąpi do usunięcia stwierdzonych wad.

10. Odszkodowanie i kary umowne.

§ 66. 1. Strona, która nie wykonała zobowiązania lub wykonała je nienależyście, zobowiązana jest do zapłacenia kar umownych przewidzianych w paragrafach następujących lub do wynagrodzenia rzeczywistej szkody, jeżeli jest ona wyższa od kary umownej.

2. Karę umowną płaci się nawet wtedy, gdy strona uprawniona do jej żądania nie może wykazać szkody majątkowej.

3. Kara umowna lub odszkodowanie należy się także, jeżeli zobowiązanie nie zostało wykonane na skutek decyzji organu nadrzędnego strony, zobowiązanej.

4. Kara umowna nie należy się, gdy przyczyna zwłoki powstała z winy uprawnionego do jej żądania.

5. Strony są zwolnione od obowiązku zapłaty kary umownej, jeżeli udowodnią, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło z powodu wypadku losowego lub siły wyższej.

§ 67. 1. Zamawiający płaci wykonawcy karę umowną za:

- 1) niedotrzymanie terminu doręczenia lub poprawienia dokumentacji projektowo-kosztorysowej lub jej części — w wysokości 0,01% wartości obiektu, którego dotyczy dokumentacja, za każdy dzień zwłoki aż do dnia dostarczenia dokumentacji lub wcześniejszego wykonania robót mimo braku tej dokumentacji,
- 2) niedotrzymanie terminu przekazania terenu budowy — w wysokości 0,01% wartości robót, które mają być wy-

konane w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy, za każdy dzień zwłoki,

3) niedostarczenie w terminie lub dostarczenie nieodpowiednich materiałów oraz maszyn, urządzeń i konstrukcji, do których dostarczenia jest obowiązany zamawiający — w wysokości 0,01% wartości nie dostarczonych przedmiotów za każdy dzień zwłoki aż do dnia ich dostarczenia temu wykonawcy, który wykonuje roboty budowlano-montażowe; jeżeli niedostarczenie wymienionych przedmiotów powoduje opóźnienie wykonania obiektu (robót), karę powyższą oblicza się od wartości obiektu (robót), dla którego przeznaczone są te przedmioty,

4) przerwę w prowadzeniu robót, za którą odpowiada zamawiający, w wysokości 0,01% wartości robót, które mogły być w tym czasie wykonane,

5) niedokonanie odbioru w obowiązującym terminie w wysokości 0,01% wartości nie odebranych robót za każdy dzień zwłoki aż do dnia dokonania odbioru lub wygaśnięcia okresu gwarancyjnego.

2. Przesunięcie terminu wykonania robót z przyczyn, za które odpowiada zamawiający, nie pozbawia wykonawcy prawa do żądania kar umownych.

§ 68. 1. Generalny wykonawca płaci zamawiającemu, a podwykonawca wykonawcy generalnemu za każdy dzień zwłoki aż do dnia faktycznego wykonania i zgłoszenia obiektu do odbioru karę umowną za niedotrzymanie terminu wykonania obiektu w wysokości 0,01% wartości kosztorysowej obiektu (kompleksu obiektów) ustalonej w umowie.

2. W przypadku gdy kilku podwykonawców odpowiada za niedotrzymanie terminów wykonania obiektu, kara umowna, o której mowa w ust. 1, obciąża każdego z nich w stosunku do wartości wykonywanych robót.

3. Wykonawca płaci zamawiającemu karę umowną za niedotrzymanie terminu usunięcia wad stwierdzonych przy ostatecznym odbiorze obiektu lub w okresie gwarancyjnym — w wysokości 10% kosztów usunięcia tych wad za każdy rozpoczęty miesiąc zwłoki, nie mniej jednak niż 1.000 zł.

§ 69. W przypadku gdy zwłoka przekroczy 30 dni, strona obowiązana do zapłacenia kary umownej płaci jednorazowo dodatkową karę umowną w wysokości 2% podstawy wymiaru kary umownej.

11. Zmiana i odstąpienie od umowy.

§ 70. 1. Zmiana postanowień umowy może nastąpić za zgodą obu stron wyrażoną na piśmie.

2. Terminy wykonania robót ustalone w umowie podlegają odpowiedniemu przedłużeniu, jeżeli przeszkody nie powstały z winy wykonawcy. Przyczyna uzasadniająca żądanie przedłużenia terminu wykonania robót powinna być wpisana do dziennika budowy pod rygorem utraty prawa do tego żądania.

3. Zamawiający jest obowiązany zmienić ustaloną w umowie wielkość i wartość robót, jeżeli zachodzi konieczność dostosowania zakresu robót do wielkości dysponowanych przez niego środków finansowych.

4. W przypadku zmniejszenia przez zamawiającego wartości robót, które mają być wykonane w bieżącym lub następnym roku, o więcej niż 15%, wykonawca może żądać odszkodowania, chyba że zmniejszenie nastąpiło z przyczyn, za które nie odpowiada zamawiający. Odszkodowanie należy się również w przypadku, gdy zmniejszenie to nastąpiło na skutek decyzji jednostki nadrzędnej zamawiającego.

5. Jeżeli proponowane przez zamawiającego zwiększenie zakresu robót przekracza 5% kosztorysowej wartości całości robót, które zgodnie z umową miały być wykonane w bieżącym lub w następnym roku, wykonawca może odmówić wykonania w tym okresie zwiększonej ilości robót.

6. Ogólną wartość robót planowanych lub wykonywanych w danym roku kalendarzowym oblicza się z uwzględnieniem zmniejszeń lub zwiększeń wynagrodzenia (faktur) za roboty wykonane w ramach umowy w latach ubiegłych.

§ 71. 1. W razie opóźnienia w:

- 1) przekazaniu placu budowy,
- 2) dostarczeniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej,
- 3) dostarczeniu materiałów, maszyn, urządzeń i konstrukcji, których dostawa należy do zamawiającego

wykonawca może wyznaczyć zamawiającemu odpowiedni termin dodatkowy, a po bezskutecznym upływie tego terminu odstąpić od umowy.

2. Jeżeli przerwa w wykonywaniu robót, za którą nie odpowiada wykonawca, trwa dłużej niż 3 miesiące, wykonawca może odstąpić od umowy.

3. W razie zwłoki w terminowym wykonaniu robót zamawiający może wyznaczyć wykonawcy odpowiedni termin dodatkowy do ich wykonania, a po bezskutecznym upływie tego terminu odstąpić od umowy.

§ 72. W przypadku odstąpienia od umowy:

- 1) wykonawca jest obowiązany zabezpieczyć przerwane roboty,
- 2) strony są obowiązane do rozliczenia wykonanych robót w terminie 6 tygodni od zakończenia robót zabezpieczających.

§ 73. Jeżeli odstąpienie od umowy nastąpiło z przyczyn zawinionych przez jedną ze stron lub na skutek decyzji wydanej przez jej jednostkę nadrzędną, strona ta obowiązana jest zapłacić drugiej stronie odszkodowanie.

12. Przepisy końcowe.

§ 74. W stosunkach między generalnym wykonawcą i podwykonawcą przepisy dotyczące zamawiającego stosuje się odpowiednio do generalnego wykonawcy, a przepisy dotyczące wykonawcy — do podwykonawcy, chyba że z treści tych przepisów wynika niemożność takiego stosowania.